

A.5. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ – ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ – ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ – ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (S.W.O.T. ANALYSIS)

A.5.1 ΟΜΑΔΑ ΝΗΣΙΩΝ Ι

Η ακολουθούμενη μεθοδολογία είναι αυτή της S.W.O.T. Analysis, όπου εκτιμώνται συνθετικά στην υπό μελέτη περίπτωση οι ακόλουθοι άξονες:

- Τα πλεονεκτήματα.
- Τα μειονεκτήματα.
- Οι ευκαιρίες.
- Οι κίνδυνοι.

Με βάση τους τέσσερις άξονες της S.W.O.T. Analysis εξετάζονται αναλυτικότερα τα εξής ζητήματα, όπως αυτά διαμορφώνονται από την κατάσταση του τουρισμού στην Περιφέρεια Ν. Αιγαίου:

1. Οι τουριστικές υποδομές και υπηρεσίες.
2. Το φυσικό περιβάλλον.
3. Το δομημένο περιβάλλον.
4. Το ανθρώπινο δυναμικό.
5. Η διαφήμιση και η προβολή.
6. Η σύνθεση του τουριστικού προϊόντος.
7. Η τουριστική ζήτηση.
8. Ο κύκλος ζωής του τουριστικού προϊόντος.
9. Οικονομικές εισροές και εκροές.

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται τα βασικά συμπεράσματα ανά άξονα και ζήτημα ανάλυσης της S.W.O.T.

	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα	Ευκαιρίες	Κίνδυνοι
1. Οι τουριστικές υποδομές και υπηρεσίες	1.1. Η δυνατότητα επίσκεψης πολλών νησιών και απόκτησης ποικίλων ταξιδιωτικών εμπειριών σε μικρό χρονικό διάστημα.	1.1 Η έλλειψη υποδομών (τουριστικών και μη).	1.1. Η αξιοποίηση των Εθνικών και Κοινοτικών πόρων για την ανάπτυξη των σωστών υποδομών και την ορθολογική κατά-νομή τους.	
		1.2. Η ανάγκη επένδυσης σημαντικών ποσών για την ανάπτυξη των βασικών υποδομών (μη τουριστικών).	1.2. Η προσέλκυση τουριστών που δεν ενδιαφέρονται για τον μαζικό τουρισμό.	
		1.3. Τα προβλήματα επικοινωνίας μεταξύ των νησιών.		
		1.4. Ο μεγάλος αριθμός νησιών και το μικρό μέγεθός τους καθιστά την ανάπτυξη της υποδομής ιδιαίτερα δαπανηρή.		

	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα	Ευκαιρίες	Κίνδυνοι
2. Το φυσικό περιβάλλον	2.1. Ο μεγάλος αριθμός νησιών και νησίδων και οι καλές κλιματολογικές συνθήκες	2.1. Η μεγάλη έλλειψη υδατικών πόρων.	2.1. Η ύπαρξη ιδιαίτερων φυσικών χαρακτηριστικών.	2.1. Το ευαίσθητο φυσικό περιβάλλον των νησιών.
		2.2. Η περιορισμένη γεωγραφική έκταση των νησιών.		
		2.3. Οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες (άνεμοι) δημιουργούν προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία των συστημάτων μεταφορών.		
		2.4. Χαμηλή ανταγωνιστικότητα, λόγω μεγάλου αριθμού εισροών		
		2.5. Κόστος μεταφορών και χρονοαποστάσεων		
		2.6. Η γεωγραφική και κατά συνέπεια οικονομική και κοινωνική απομόνωση των νησιών.		
3. Το δομημένο περιβάλλον	3.1. Η ύπαρξη αρχαιολογικών χώρων και παραδοσιακών οικισμών.	3.1. Οι ανεξέλεγκτες παρεμβάσεις στη δόμηση.	3.1. Η σωστή προβολή και τουριστική αξιοποίηση των ανθρωπογενών στοιχείων.	3.1. Η απώλεια του ιδιαίτερου χαρακτήρα των οικισμών και η υποβάθμιση του δομημένου περιβάλλοντος.
	3.2. Η διατήρηση των τοπικών εθίμων και παραδόσεων.			

	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα	Ευκαιρίες	Κίνδυνοι
4. Το ανθρώπινο δυναμικό	4.1. Η θετική προδιάθεση των ντόπιων προς τον τουρισμό.	4.1. Η σημαντική πληθυσμιακή συρρίκνωση και η απουσία νέων.	4.1. Η εκμετάλλευση των προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και από απόσταση εκπαίδευσης.	4.1. Αύξηση ξένου ανθρωπο-δυναμικού – αλλοίωση αξιών.
	4.2. Η εργατικότητα και η εφευρετικότητα των κατοίκων.		4.2. Η ανάπτυξη του τουρισμού ως παράγοντα συγκράτησης των ντόπιων στην περιοχή.	
5. Η διαφήμιση και η προβολή	5.1. Τα νησιά της ομάδας αυτής είναι άγνωστα. Είναι δυνατή η υιοθέτηση μιας πολιτικής προβολής βασιζόμενης στην εξαρχής δημιουργία της «επιθυμητής» εικόνας.	5.1. Η μη διάθεση μέχρι πρόσφατα πόρων για το μάρκετινγκ και τη διαφήμιση.	5.1. Η αποτελεσματική προβολή των νησιών που μπορούν να αποτελέσουν πυρήνες ανάπτυξης αειφορικού τουρισμού.	5.1. Η προσέλκυση υπερβολικά μεγάλου αριθμού τουριστών.
	5.2. Γειτονικά νησιά είναι γνωστοί τουριστικοί προορισμοί.			
6. Η σύνθεση του τουριστικού προϊόντος	6.1. Τουριστικό προϊόν με ικανοποιητική ποικιλία.	6.1. Η μεγάλη γεωγραφική διασπορά των στοιχείων που συνθέτουν το τουριστικό προϊόν.	6.1. Η αξιοποίηση των οικονομικών πόρων (Εθνικών και Κοινοτικών) για τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος.	6.1. Ο μικρός πληθυσμός και οι δυσκολίες συντονισμού του για την ανάπτυξη κοινής τουριστικής πολιτικής.
	6.2. Το τουριστικό προϊόν μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης τουριστών που αναζητούν ήσυχες διακοπές.	6.2. Οι μικρές δυνατότητες εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος.		

	6.3. Μοναδικά και ξεχωριστά χαρακτηριστικά .			
--	--	--	--	--

	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα	Ευκαιρίες	Κίνδυνοι
7. Η τουριστική ζήτηση	7.1. Η τουριστική ζήτηση έχει τάσεις αύξησης, κυρίως από Έλληνες.	7.1. Η μικρή τουριστική περίοδος.	7.1. Η δημιουργία των αναγκαίων υποδομών για τον τοπικό πληθυσμό.	7.1. Υπέρμετρη ζήτηση
				7.2. Προσφορά εξωγενώς διαμορφούμενη.
8. Ο κύκλος ζωής του τουριστικού προϊόντος	8.1. Ο κύκλος ζωής του τουριστικού προϊόντος των νησιών βρίσκεται σε στάδιο εισαγωγής.	8.1. Το τουριστικό προϊόν είναι νέο και απαιτείται η διάθεση πόρων για να γίνει γνωστό.	8.1. Εξαιτίας της νεότητας του τουριστικού προϊόντος υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας κατάλληλης εικόνας από την αρχή.	
9. Οικονομικές εισροές και εκροές		9.1. Η εξάρτηση για την τροφοδοσία των νησιών από τα μεγάλα αστικά κέντρα και τα άλλα νησιά.		9.1. Η ανάπτυξη τουριστικών υποδομών από «ξένους» προς τα νησιά επιχειρηματίες.
		9.2. Σχετικά περιορισμένα έσοδα από τον τουρισμό.		9.2. Αύξηση εκροών.
				9.3. Μείωση βαθμού αυτάρκειας.

1. Τουριστικές υποδομές και υπηρεσίες

Πλεονεκτήματα

- 1.1. Η μικρή απόσταση μεταξύ των νησιών και οι ιδιαιτερότητές τους προσφέρουν το πλεονέκτημα της ποικιλίας και της απόκτησης διαφορετικών ταξιδιωτικών εμπειριών σε μικρό χρονικό διάστημα.**

Μειονεκτήματα

- 1.1. Η μεγάλη πλειοψηφία των νησιών είναι πολύ μικρά σε μέγεθος και στερούνται σημαντικών υποδομών. Αυτό δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στις προσπάθειες τουριστικής ανάπτυξής τους.**
- 1.2. Σημαντικό μειονέκτημα των νησιών της ομάδας Ι είναι ότι για να καλύψουν τις ελλείψεις στις υποδομές τους, τουριστικές και μη, απαιτείται η επένδυση σημαντικών κεφαλαίων.**
- 1.3. Το ακτοπλοϊκό δίκτυο παρουσιάζει ελλείψεις κυρίως τους χειμερινούς μήνες, γεγονός που λειτουργεί αποτρεπτικά στην αύξηση των επισκεπτών.**
- 1.4. Η ύπαρξη μεγάλου αριθμού νησιών συνεπάγεται, κατά τη φάση δημιουργίας των τουριστικών και μη υποδομών, τη «σπάταλη» μεγάλων οικονομικών πόρων, αφού σε κάθε νησί, ακόμη και αν είναι πολύ μικρό πρέπει να αναπτυχθούν τουλάχιστον κάποιες αναγκαίες υποδομές.**

Ευκαιρίες

- 1.1. Σημαντική ευκαιρία για την ανάπτυξη των νησιών αποτελεί η σωστή αξιοποίηση των διαθέσιμων Κοινοτικών και οι Εθνικών πόρων για την ανάπτυξη των κατάλληλων υποδομών και κυρίως την ορθολογική κατανομή τους μεταξύ των νησιών.**

1.2. Η αειφορική τουριστική ανάπτυξη αποτελεί σημαντική ευκαιρία για τα νησιά.

2. Το φυσικό περιβάλλον

Πλεονεκτήματα

2.1. Το φυσικό περιβάλλον παρουσιάζει ποικιλία η οποία σε συνδυασμό με τις πολύ καλές κλιματολογικές συνθήκες επιτρέπει την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων, κυρίως αυτών που σχετίζονται με τη θάλασσα.

2.2. Το φυσικό περιβάλλον παρουσιάζει σχετικά μικρή αλλοίωση.

Μειονεκτήματα

2.1. Οι ανύπαρκτοι υδατικοί πόροι. Η επίλυση του προβλήματος απαιτεί υψηλές δαπάνες.

2.2. Μικρός ζωτικός χώρος.

2.3. Μεγάλα προβλήματα στις ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες, οπότε και επιδεινώνονται λόγω των ανέμων.

2.4. Χαμηλή Ανταγωνιστικότητα λόγω μεγάλου αριθμού εισροών.

2.5. Κόστος μεταφορών και χρονοαποστάσεων.

2.6. Η μεγάλη γεωγραφική διασπορά των νησιών και το πολύ μικρό μέγεθός τους έχει ως αποτέλεσμα την απομόνωσή τους κατά τους χειμερινούς μήνες. Αυτό αποτελεί βασικό κίνδυνο ο οποίος περιορίζει και τις αναπτυξιακές δυνατότητες των νησιών (τουριστικές και μη).

Ευκαιρίες

- 2.1. Οι φυσικές ομορφιές των νησιών μπορούν να αξιοποιηθούν τουριστικά.
- 2.2. Ανάπτυξη μορφών τουρισμού βασισμένων σε αρχές αυτάρκειας, αυτοεξυπηρέτησης και χαμηλής όχλησης.

Κίνδυνοι

- 2.1. Η όποια προσπάθεια ανάπτυξης του τουρισμού στα νησιά αυτά πρέπει να είναι προσεκτική και ιδιαίτερα μελετημένη καθώς το φυσικό τους περιβάλλον είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο.
- 2.2. Σταδιακή μείωση αυτάρκειας αποτέλεσμα αποπληθυσμού και κατά συνέπεια δραστικές αλλαγές στις οικονομικές δραστηριότητες.

3. Το δομημένο και άυλο περιβάλλον

Πλεονεκτήματα

- 3.1. Γραφικοί παραδοσιακοί οικισμοί – αρχαιολογικοί χώροι - μικρή κλίμακα.
- 3.2. Στα νησιά της ομάδας I εξαιτίας των περιορισμένων εξωτερικών επιδράσεων που έχουν δεχθεί, διατηρούνται τα ήθη και τα έθιμα τους στη μορφή που υπάρχουν εδώ και αιώνες.

Μειονεκτήματα

- 3.1. Στα μικρά νησιά η δόμηση μπορεί να είναι περιορισμένη αλλά σε σημαντικό βαθμό είναι ανεξέλεγκτη και άναρχη.
- 3.2. Δάνεια πρότυπα από τα μεγαλύτερα νησιά

Ευκαιρίες

- 3.1. Το δομημένο περιβάλλον μπορεί να αποτελέσει, με την κατάλληλη αξιοποίηση, πόλο έλξης τουριστών.

Κίνδυνοι

- 3.1. Αλλοίωση παραδοσιακού χαρακτήρα.

4. Το ανθρώπινο δυναμικό

Πλεονεκτήματα

- 4.1. Η θετική στάση των κατοίκων απέναντι στον τουρισμό.
- 4.2. Η εργατικότητα και η εφευρετικότητα των κατοίκων.

Μειονεκτήματα

- 4.1. Μικρός αριθμός των κατοίκων και κυρίως η σημαντική απουσία νέων.
- 4.2. Μικρός αριθμός ενεργών μελών, μειωμένη προ., ελάχιστες δεξιότητες σχετικά με σύγχρονες ...ανάπτυξης.

Ευκαιρίες

- 4.1. Τα προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, εφόσον έχουν ουσιαστική εφαρμογή με συγκεκριμένες προδιαγραφές.
- 4.2. Ο τουρισμός μπορεί να αποτελέσει μια ήπια αναπτυξιακή δραστηριότητα η οποία να λειτουργήσει συμπληρωματικά στη συγκράτηση, στην ανανέωση του πληθυσμού και στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης.

Κίνδυνοι

- 4.1. Αύξηση ξένου ανθρωποδυναμικού – αλλοίωση αξιών.

5. Η διαφήμιση και η προβολή

Πλεονεκτήματα

- 5.1.** Τα νησιά της ομάδας είναι σχετικά άγνωστα, με συνέπεια να είναι δυνατή η διαμόρφωση μιας σαφής «εικόνας» προσαρμοσμένης στα δεδομένα και τους στόχους της τουριστικής ανάπτυξής τους.
- 5.2.** Θετικό ως προς την προβολή των νησιών είναι το ότι τα περισσότερα από αυτά τα νησιά βρίσκονται κοντά σε άλλα τα οποία είναι ανεπτυγμένα τουριστικά. Το γεγονός αυτό επιτρέπει τη γνώση και μια πρώτη εξοικείωση από την πλευρά των υποψηφίων τουριστών.
- 5.3.** Πρωτοτυπία/Νεοτερισμός/Μοναδικότητα.
- 5.4.** Επιλογή χαρακτηριστικών ομάδων επισκεπτών.

Μειονεκτήματα

- 5.1.** Μειονέκτημα για τα νησιά είναι η περιορισμένη διάθεση χρημάτων για διαφήμιση και προβολή, που περιορίζει σημαντικά τις ευκαιρίες να γίνουν γνωστά στους υποψήφιους τουρίστες.

Ευκαιρίες

- 5.1.** Μέσα από τη σωστή προβολή είναι δυνατόν να επιτευχθεί ο επιθυμητός τύπος τουριστικής ανάπτυξης ο οποίος θα βασίζεται στο σεβασμό των ιδιαιτεροτήτων των νησιών και στην προστασία του ευαίσθητου φυσικού περιβάλλοντος τους.

Κίνδυνοι

5.1. Η προσέλκυση υπερβολικά μεγάλου αριθμού τουριστών.

6. Η σύνθεση του τουριστικού προϊόντος

Πλεονεκτήματα

- 6.1. Το τουριστικό προϊόν των νησιών της ομάδας Ι διαθέτει ποικιλία πόρων, γεγονός που επιτρέπει την προσέλκυση διαφορετικών ομάδων τουριστών, ιδίως δε αυτών που ενδιαφέρονται για εναλλακτικές τουριστικές δραστηριότητες.**
- 6.2. Το τουριστικό προϊόν προσελκύει τουρίστες οι οποίοι επιθυμούν ήσυχες διακοπές κοντά στη φύση και τους ντόπιους. Σε αυτή την κατεύθυνση πρέπει να στραφεί και η όποια προσπάθεια εμπλουτισμού της σύνθεσης του τουριστικού προϊόντος.**
- 6.3. Μοναδικότητα – ξεχωριστά χαρακτηριστικά.**

Μειονεκτήματα

- 6.1. Βασικό μειονέκτημα του τουριστικού προϊόντος των νησιών της ομάδας Ι είναι ότι τα στοιχεία του είναι διάσπαρτα γεωγραφικά, γεγονός που μπορεί να λειτουργήσει αρνητικά στην αντίληψη του τουρίστα.**
- 6.2. Μειονέκτημα του τουριστικού προϊόντος των νησιών της ομάδας Ι είναι ότι έχει πολύ περιορισμένες δυνατότητες εμπλουτισμού, κυρίως εξαιτίας του μικρού μεγέθους των νησιών.**
- 6.3. Ειδικές προσεγγίσεις (υποδομές, ..., κλπ).**

Ευκαιρίες

- 6.1. Οι Κοινοτικοί και οι Εθνικοί πόροι αποτελούν σημαντική ευκαιρία για τη βελτίωση της σύνθεσης του τουριστικού προϊόντος των νησιών.

Κίνδυνοι

- 6.1. Ο μικρός αριθμός των κατοίκων και η μεγάλη διασπορά του πληθυσμού στα νησιά δυσχεραίνει σημαντικά το συντονισμό των προσπάθειών για συνεργασία και ανάπτυξη κοινής τουριστικής δράσης.

7. Η τουριστική ζήτηση

Πλεονεκτήματα

- 7.1. Τα τελευταία χρόνια τα νησιά έχουν αρχίσει να συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον περιορισμένου αριθμού τουριστών. Η ζήτηση αυτή παρουσιάζει αυξητική τάση. Θετικό είναι και το ότι οι Έλληνες κυρίως ενδιαφέρονται να επισκεφθούν αυτά τα νησιά.

Μειονεκτήματα

- 7.1. Μικρή τουριστική περίοδος.

Ευκαιρίες

- 7.1. Η δημιουργία των αναγκαίων υποδομών για τους κατοίκους.

Κίνδυνοι

- 7.1. Υπέρμετρη ζήτηση.
7.2. Προσφορά εξωγενώς διαμορφούμενη.

8. Ο κύκλος ζωής του τουριστικού προϊόντος

Πλεονεκτήματα

- 8.1. Τα νησιά της ομάδας Ι που έχουν αρχίσει να δέχονται επισκέπτες μπορεί να θεωρηθούν ότι βρίσκονται στο στάδιο εισαγωγής. Αυτό σημαίνει ότι είναι εφικτό να διδαχθούν από τα λάθη που έχουν συμβεί σε άλλες περιοχές της Περιφέρειας και να ξεκινήσουν ορθολογικά και βάσει σχεδίου την προσέλκυση επισκεπτών.

Μειονεκτήματα

- 8.1. Βασικό μειονέκτημα των νησιών είναι ότι το τουριστικό προϊόν τους είναι σε φάση εισαγωγής και άγνωστο ακόμη.

Ευκαιρίες

- 8.1. Το ότι τα νησιά δεν είχαν μέχρι πρόσφατα ενδιαφερθεί για τον τουρισμό έχει και το πλεονέκτημα ότι μπορούν να προσδιορίσουν την επιθυμητή μορφή.

9. Οι οικονομικές εισροές και εκροές

Πλεονεκτήματα

- 9.1 Ο σχετικά υψηλός βαθμός αυτόαρκειας μπορεί να επηρεάσει θετικά το επίπεδο των εκροών.

9.2 Έμμεση διάχυση οικονομικού οφέλους ευκολότερη λόγω κλίμακας.

Μειονεκτήματα

- 9.1. Σημαντικό μειονέκτημα των νησιών είναι η ουσιαστική εξάρτησή τους από τα μεγάλα αστικά κέντρα και τα μεγαλύτερα νησιά. Αυτό συνεπάγεται τη σημαντική αύξηση του κόστους και τη δημιουργία προβλημάτων στην έγκαιρη τροφοδοσία της αγοράς.**

Κίνδυνοι

- 9.1. Η ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών από «ξένους» προς τα νησιά επιχειρηματίες.**
- 9.2. Αύξηση εκροών.**
- 9.3. Μείωση βαθμού αυτάρκειας.**